

ELSŐ FEJEZET



Minél hihetlenebb egy történet, annál inkább elhiszem.

Harminchárom éves vagyok. 1903-ban ideg-összeroppanást kaptam, és kényszerzubbonyban elme-gyógyintézetbe vittek. Az egész dolog háttere még mindig homályos, de azért elmesélem, mire emlékszem.

Koncerthegedűs vagyok, legalábbis az voltam az idegösszeomlásom előtt. 1903 májusában az Ohio állambeli Clevelandben Csajkovszkij D-dúr hegedűkoncertjét játszottam, amikor is – pontosan annak a kadenciának a közepén, amit hetek óta gyakoroltam – hirtelen leraktam a hegedűmet és nekiálltam összetépni az első hegedűs kottáját.

Amilyen gyorsan csak tudtam, fecnikre szaggattam, aztán vizet öntöttem az egyik tuba tátongó szájába és ököllel püföltem a zongorabillentyűket – de csak a feketéket –, majd sírva lekuporodtam a földre. A közönség tátott szájjal bámulta ámokfutásomat egészen addig, amíg a biztonsági őrök be nem rohantak és ki nem vonszoltak a színpadról.

Néhány hét múlva, amikor már annyira lehiggadtam, hogy akár három vagy négy összefüggő és értelmesnek tűnő mondatot is képes voltam elmondani, a főorvos kikérdezett. Beosztottjai a közelben ücsörögtek s figyelmesen hallgattak.

– Meg tudja mondani a nevét?

– Jeremy Spencer Webb – válaszoltam.

– Boldog ember! – kiáltott fel a főorvos.

– Nagyon kérem, hagyjuk a fölényeskedést.

– Bocsánat – vált hirtelen alázatossá. – Nős?

– Nem, hál' istennek.

– Ezt hogy érti?

– Néhány éve még nős voltam, de ha maga vette volna el a feleségemet, akkor most maga lenne ebben a kényszerzubbonyban és én faggatnám.

– Emiatt roppant össze?

– Nem, természetesen nem – az már csak egy rossz emlék. Már elváltunk.

– Szereti a munkáját, Mr. Webb?

– Az életemnél is jobban.

– Akkor miért tépte darabokra a másik hegedűs kottáját... és miért verte ököllel egy nagyon drága Steinway zongora billentyűit?

– Nem tudom. Tényleg fogalmam sincs.

– És azt esetleg tudja, hogy miért öntött vizet a tubába?

– Úgy rémlik, olyasmire gondoltam, hogy biztos szomjas.

– Tréfál, Mr. Webb?

– Nem, nem tréfálok. Bárcsak így lenne!

A főorvos hosszú másodpercekig bámult rám.

Két nap múlva beutaltak egy németországi szanatóriumba, a Fekete-erdőben, a francia és a svájci határ mentén található Badenweiler nevű faluban. Otto Gross, a clevelandi zenekar művészeti direktora írásbeli nyilatkozatomat óhajtotta a beutalóhoz. Kérését egészen addig visszautasítottam, amíg meg nem említette, hogy az orosz író, Anton Csehov – aki tüdőbajban szenvedett – szintén a badenweileri fürdőhelyen tartózkodik. Korábban láttam egy Cse-

hov-darabot, a Ványa bácsit, ami annyira felkeltette az érdeklődésemet, hogy elmentem a New York-i közkönyvtárba, s elolvastam tőle még egy darabot, a Sirályt. Csehov éleslátása és művészi tökéletessége felkavart. Amikor Otto Gross azt is közölte, hogy a zenekar állja a költségeket, aláírtam a szükséges papírokat. Csak halkán jegyzem meg: szerintem azért akarták állni a kiadásaimat, mert tartottak egy esetleges pertől. Elképesztő, hogy elküldenek Clevelandből a német Fekete-erdőbe. De hát végül is, mi beleszólásom lehetett?